

Odklonskost:

-vsako vedenje, ki krši družbene norme in s tem odstopa od pričakovanj družbe.

-kršenje neformalnih norm (neformalne sankcije), kriminaliteta (kršenje formalnih norm-pravila zakoni, formalne sankcije), izjemno ravnanje (stigmatizacija)

-Durkheim in odklonskost:

- Dr. solidarnost (kolektivna zavest- ista dru.,norme, vredn. Odklonskost je normalen, neizogiben vidik dr. življenja, vsaka družba ima svoje oblike odkl., vsaka dr. potrebuje odkl za obstoj.
- Funkcije odkl.: z zavračanjem prestopnikov se ostali člani dr. potrjujejo kot dobri člani družbe, omogoča dr. spremembe.
- Koncept anomije: stanje v dr., kjer norme ne veljajo, v družbi ni reda, oslabi kolektivna zavest zaradi hitrih dr. sprememb.

-Merton in odkl.:

- Dr.solidarnost (kolektivna zavest)
- Za razumevanje odkl. So pomembne: vrednote, cilji >uspeh, norme za doseganje ciljev
- Anomija: pojavi se ker se preveč poudarjajo vrednote, izhaja iz frustracij, zmede

Odkl. Je odziv posam. Na strukturno napetost. načini za prilagoditev:

1. konformizem (cilji, sredstva → delovanje v skladu z normami)

2.inovatorstvo (cilji, a ni sredstev → illegalen način za doseg ciljev)

3.ritualizem (ni ciljev, so sredstva → sprememba cilja, a držanje z normami)

4.ubežništvo (ni ciljev, ni sredstev → pijanci, brezdomci)

5.upornišvo (ni ciljev, ni vrednot → postavijo si nove cilje, vrednote)

Odklonska subkultura (Cohen):

- kritizirajo Mertonovo razlago odkl.

-vandalizem, hitra vožnja → merton ne razlaga

-odklonskost je rezultat nasprotja med domin. kult. (vrednotami) subkult. vredn.

-oblikujejo svoje vrednote (v naspr. vredn. višjega razr., da dosežejo lastno potrditev.

-odkl. subkult. → naj bi bila rešitev skupnih problemov mladostnikov, posledica zavračanja domin. vrednot, norm in omejenih dr. možnosti

Teorija etiketiranja (simb. Interakc.):

-odkl. dejanje je dejanje ki ga dr. označi za odkl.

1.primarna odkl..so odkl. dejanja, ki še niso javno označena za odkl.

2.sekundarna odkl.:ljudi, ki jih ima dr. za odkl. jih zavrača, potiska na obrobje (odkl. identiteta)

-nižji dr. sloji

-etnične norme manjšine

Družbeni nadzor:

Neformalni d.n.:

-temelji na nenapisanih pravilih

-poteka povsod (v vseh skupinah)

-neprestano navzoč

-sledí takojšno ukrepanje

-izvajamo ga vsi

-sankcije: pozitivne (pohvala, nagrada)

Negativne(posmeh, grožnje...)

Formalni d.n.:

-uradni, državni nadzor, ki temelji na pravnih normah

-policija, sodišča, vojska, inšpekcije

-temelji na oblasti in moči

-vsaki kršitvi sledijo sankcije- samo negat.

-psihiatrične ustanove, centri za soc. delo,

strokovnjaki → pomožne ustanove za

resocializacije

Podobnosti med form. in neform. nadz.:

-preprečitev odkl. dejanj

-pravila

-negativne sankcije

Razlike med form. in neform. nadz.:

-neform. nadzor ima še pozitivne sankcije

-napisana/ nenapisana pravila

-neform. nadz. Je bolj učinkovit.

